

AS Eesti Varude Keskus nõukogu 2021. a. aruanne

Ettevõtte 2021. tegevusaasta saab nõukogu hinnangul lugeda edukaks.

2021 oli ettevõtte suure muutuse aasta, millega sai aktsiaseltsist Eesti Vedelkütusevaru Agentuur (edaspidi OSPA) valitsuse otsuse kohaselt aktsiaselts Eesti Varude Keskus (edaspidi EVK). 2020.a. juulis kiitis Vabariigi Valitsus heaks majandus- ja taristuministri ettepaneku luua hiljemalt 2021. aasta keskpaigaks elanikkonna varustuskindluse tagamiseks Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi (edaspidi MKM) haldusalasse EVK. Valitsus otsustas, et kõige otstarbekam on viia muudatused ellu seni vaid riigi kütusevaru haldamisega tegelenud OSPA ümberkujundamise abil. Reformi tulemusel koondati riigi kütuse, toidu- ja tervishoiuvaru korraldamise ning valdkondade toimepidevuse tugevdamise ülesanded Maaeluministeeriumist, MKM-st ja Sotsiaalministeeriumist MKM haldusalas tegutsevasse äriühingusse. Seega jäi kehtima põhimõte, et ettevõtte kõik aktsiad kuuluvad riigile ning nende valitsejaks ja aktsionäri õiguste teostajaks on MKM, mida esindab äriühingu aktsionäride üldkoosolekul majandus- ja taristuminister. Koos EVK loomisega kinnitas valitsus riigi tegevusvarude moodustamiseks vajaliku nelja-aastase riigieelarvelise baasrahastamise mudeli. Valitsuse otsus kindla osa riigi tegevusvaru korraldamise ning vastavate valdkondade toimepidevuse tugevdamise ülesannete EVK-sse koondamise kohta jõustus 1. juulil 2021.a.

Omanik seadis EVK-le järgmised ülesanded:

- riigi tegevusvaru, sealhulgas vedelkütusevaru, moodustamise ja haldamise ning selle uuendamise korraldamine vastavalt hädaolukorra seadusele ja vedelkütusevaru seadusele;
- riigi tegevusvaru ostu ja müügi ning ladustamise korraldamine;
- riigi tegevusvaru valdkondades varustuskindluse ja ettevõtjate toimepidevuse analüüsimine;
- varustamisraskuste korral varu kasutusele võtmise korraldamine;
- koostöö arendamine riigi tegevusvaru müüjate, maaletoojate, tootjate, logistikat korraldavate ettevõtjate ning valdkonna rahvusvaheliste organisatsioonidega.

EVK riskijuhtimise ja sisekontrolli toimimise tagamiseks on moodustatud ettevõtte auditi komitee ja kasutatakse siseaudiitori teenuseid. Tulenevalt ettevõtte töökorraldusest ei ole siseaudiitori ametikoha loomist peetud otstarbekaks.

Vedelkütusevarude moodustamisel ja haldamisel juhindub EVK jätkuvalt Euroopa Liidu Nõukogu direktiivi 2009/119/EÜ ja vedelkütusevaru seaduse nõuetest, seaduse alusel kehtestatud rakendusaktidest ning alates 19. novembrist 2013 ka Rahvusvahelise Energiaagentuuri energiaprogrammi käsitlevas kokkuleppes sätestatud varude hoidmise nõuetest.

Vastavalt vedelkütusevaru seadusele on ettevõttel kohustus hoida varusid tasemel, mis vastab vähemalt 90 päeva keskmisele päevasele energiatoodete puhasimpordile või vähemalt 61 päeva keskmisele päevasele energiatoodete siseriiklikule nõudlusele, olenevalt sellest, kumb kogus on suurem. Erinevalt direktiivis sätestatust paneb vedelkütusevaru seadus ülesandeks jälgida, et varu hoidmise kohustus oleks täidetud 90 päeva keskmise päevase naftatoodete puhasimpordi alusel.

2021. aastal kujunes vedelkütusevaru kohustuslikuks koguseks 241 tuhat tonni. 2021. aastal oli ettevõtte omanduses olev vedelkütusevaru maht kokku 254 tuhat tonni. Eestis hoiustatud varu osakaal oli 2021.aastal 49%. Vedelkütusevaru seaduses toodud nõuded on täidetud.

Koos ettevõtte ümberkujundamise ja uute tegevusalade liitumisega on 2021.a. 1. juulist EVK tegevuse aluseks lisaks vedelkütusevaru seadusele ka hädaolukorra seadus, mille kohaselt moodustab ja haldab riigi tegevusvaru riigi äriühing, kellele on pandud põhikirjaga vastavasisuline ülesanne. Juulist detsembrini toimus ettevõtte järkjärguline ümberkorraldamine. Tervishoiu valdkonnas võttis ettevõtte oktoobris vastavalt Rahandusministeeriumi ettepanekule ja Vabariigi Valitsuse otsusele üle riigi keskse isikukaitsevahendite tegevusvaru. Varu üle- ja arvele võtmine toimus aktsiakapitali mitterahalise sissemaksena. Üle võetud vara harilikuks väärtuseks hinnati 2,654 miljonit eurot. Toiduvaru valdkonnas võttis EVK üle Maaeluministeeriumi poolt ettevõtjatega sõlmitud delegeeritud varu lepingud. Toimepidevuse ja logistika osas viis ettevõtte teenuste taseme tugevdamiseks EVK läbi hanke, mille tulemusena varustati Raplas ja Kuressaares kokku kaks tanklat autonoomse varu generaatoritoitega. EVK tegevuses saavad olulise kaalu varu koguste nomenklatuuri, logistika, analüüsi ja seire küsimuste lahendamiseks moodustatud nõuandvad töörühmad, mille koosseisus on riigiasutuste ja ettevõtjate esindajad ning valdkondlikud eksperdid. Esimeses järjekorras algatati neljale EVK vastutusosalale vastava nõuandva kogu moodustamine kütuse, toidu, tervishoiu ja toimepidevuse ning logistika valdkondades.

EVK peab arvestust kogu enda poolt hoitava varu kohta. Arvestus sisaldab andmeid varu hoidvate ladude ja terminalide asukoha ning hoiustatud varu liigi, varu koguse ja delegeeritud varu puhul varu omaniku kohta. Kütuse osas esitab ettevõtte iga kuu lõpus Statistikaametile ja MKM-le varu statistilise kokkuvõtte ning iga aasta 25. veebruariks kokkuvõtlikud andmed varu koguste kohta eelneva aasta viimase päeva seisuga. Riigi tegevusvaru osas on ettevõttel kohustus esitada iga aasta 25. veebruariks ja 25. augustiks MKM-le andmed varu koosseisu, koguse, aegumise tähtpäevade, asukohtade ja varu omanike kohta eelneva poolaasta viimase päeva seisuga. 2021.a. 25. augustiks ei olnud ettevõtte omandusesse või kontrolli alla võetud ega soetatud sellist riigi tegevusvaru, mille kohta oleks saanud aru anda.

Hoiule antud kütusevaru koguste ja kvaliteeti kontrollimiseks teostab ettevõtte varude inspeksioone igas hoiustamiskohas vähemalt kahel korral kalendriaasta jooksul. Ettevõtte on kohustatud tagama, et kõik vedelkütusevarud on kindlustatud. 2021.a. olid varud kindlustatud PZU Lietuvos Draudimas AB Eesti esinduse poolt. Varu on kindlustatud kütuste maailmaturuhinna põhisel.

Koos ümberkorraldustega ettevõttes toimusid muutused ka ettevõtte nõukogu koosseisus. Aasta esimesel poolel töötas ettevõtte nõukogus neli liiget, kellest pooled olid riigi ja pooled vedelkütusevaru seaduses sätestatud kütuseettevõtete esindajad. Nõukogu esimeheks oli MKM-i asekantsler Kristi Talving ja liikmeteks Priit Laaniste, Andres Linnas ja Rauno Raudsepp. 29.08.2021 kutsus majandusminister omaniku esindajana senised nõukogu liikmed seoses volituste lõppemisega tagasi. Uuteks nõukogu liikmeteks valiti Kristi Talving, Viola Murd, Indrek Sirp, Jaan Lepp, Raul Puusepp ja Mart Raamat volituste pikkusega kolm aastat. Nõukogu liikmed valisid nõukogu esimeheks Kristi Talvingu.

Ettevõtte nõukogu pidas 2021. aastal kokku seitse koosolekut. Nõukogu liikmetele maksti 2021. aastal tasusid kokku 23,6 tuhat eurot. Ettevõtte juhatus on kaheliikmeline. Ettevõtte juhatuses

muutuseid ei toimunud ja juhatuse kahele liikmele maksti 2021. aastal tasuks kokku 136,2 tuhat eurot.

Nõukogu ja juhatuse liikmetele 2021 majandusaasta jooksul makstud brutotasud:

Nõukogu liikme nimi	Nõukogu liikme tasu
Andres Linnas	1750
Indrek Sirp	2047,62
Jaan Lepp	2047,62
Kristi Talving	7681,82
Mart Raamat	2047,62
Priit Laaniste	1976,19
Raul Puusepp	2047,62
Rauno Raudsepp	1976,19
Viola Murd	2047,62

Juhatuse liikme nimi	Töötasu	Preemia	Puhkusetasu	Kokku
Priit Enok	58042,38	11287,50	2047,62	71377,50
Priit Ploompuu	52695,24	10250	1904,76	64850

Ettevõtte on võtnud endale kohustuse rakendada äriühingu juhtimisel hea ühingujuhtimise tava ning kirjeldada selle järgimist hea ühingujuhtimise tava aruandena majandusaasta aruande koosseisus.

EVK 2021.a. eesmärgid

1. Ettevõtte üldised 2021. aasta eesmärgid olid:

- Tagada vedelkütusevaru haldamine vastavalt vedelkütusevaru seaduses sätestatule ja tagada varumakse korrapärane laekumine.
- Majandada äriühingu vara kasumlikult ja efektiivselt.
- Töötada välja äriühingu uus strateegia ja uus visuaalne identiteet.
- Värvata meeskond Eesti Varude Keskusele pandud ülesannete elluviimiseks.
- Korraldada vedelkütuse valdkonna kriisiharjutuse õppus.
- Viia läbi rahvusvaheline vedelkütuse agentuuride ühenduse ACOMES aastakonverents.

2. Ettevõtte ümberkorraldamisega seotud 2021. aasta eesmärgid olid:

- Moodustada riigi tegevusvarude kavandamiseks vajalikud valdkondlikud ekspertide töörühmad.
- Valmistada ette tegevuskavad riigi tegevusvaru moodustamiseks ja toimepidevuse tagamiseks.
- Valmistada ette ja viia läbi hanked varude täiendavaks soetamiseks või uuendamiseks ja autonoomse elektrivarustuse kindlustamiseks.

- Auditeerida ja võtta üle riigi poolt elanikkonnakaitse eesmärgil varem moodustatud varud ja varude delegeeritud lepingud.
- Valmistada ette varude infosüsteemi loomise ärianalüüs ja andmelao struktuur.

Ettevõtte ümberkorraldamiseks, vedelkütusevaru haldamiseks ning riigi tegevusvaru lepingute ülevõtmiseks püstitatud eesmärgid on valdavalt saavutatud. Ellu viimata jäid tegevused, mida takistasid pandeemiast tingitud piirangud. ACOMES-i aastakonverents toimus 2021.a. septembris virtuaalselt. Edasi 2022. aastasse lükati kütuse kriisiharjutuse läbiviimine.

Ettevõtte töö ümberkorraldamisega seotud ülesannete täitmine sujus korrapäraselt, kuid mitmete üksikülesannete tähtajad osutusid lühikeseks ja vajavad elluviimiseks täiendavat aega. Näiteks uute varuliikide kavandamiseks moodustatud töörühmad alustasid aktiivset tegevust planeeritust hiljem 2022.a. alguses. Varude infosüsteemi ärianalüüsi ettevalmistus on samuti võtnud prognoositust rohkem aega ning jätkub 2022. aastal.

Ettevõtte majandustulemus oli hoolimata aasta alguse kütuseturu madalseisust hea. Aastane varumaksete laekumine saavutas eelarves planeeritud taseme. Riigi tegevusvaru moodustamiseks kavandatud hanked lükkusid 2022. aastasse ja seetõttu jäi riigieelarvest eraldatud vahendite kasutamine ettevõtte teise poolaasta eelarvele märkimisväärselt alla. Riigieelarvest eraldatud sihtotstarbelised vahendid, mis 2021. aastal kasutamata jäid, kanduvad üle 2022. aastasse.

Ettevõtte raamatupidamise aastaaruandele on märkusteta hinnangu andnud sõltumatu audiitor KPMG Baltics OÜ. Audiitori arvates kajastab 2021. a raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistest osades õiglaselt EVK finantsseisundit seisuga 31.12.2021 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta finantstulemust ja rahavoogusid kooskõlas Eesti hea raamatupidamistavaga.

Nõukogu kiitis majandusaasta aruande heaks 28. aprillil 2022.a. toimunud nõukogu koosolekul. Ettevõtte rahade kasutamist on kontrollitud läbi eelarve täitmise ning raamatupidamise vahearuannete kaudu.

/allkirjastatud digitaalselt/

Timo Tatar

AS Eesti Varude Keskus

Nõukogu esimees